

16.04.2020

לכבוד
מר מאיר שפיגלר
מנכ"ל המינהלה למוסד לביטוח לאומי
בפקס: 02-6519122

לכבוד
מר ד"ר אביגדור קפלן
מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
קפלן 2, ירושלים 91950
בטלפון: 02-6752520 בפקס: 02-5632541

לכבוד
מר רמי גראור
מנכ"ל מועצת שירות התעסוקה
במייל: mankal@molsa.gov.il

הנדון: נגישות לשכות התעסוקה והמוסד לביטוח לאומי בכפרים הבדואים בנגב

הריני לפנות אליכם באופן דחוף בדרישה להנגיש את שירותי לשכות התעסוקה והמוסד לביטוח לאומי שמוצעים על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (להלן: "משרד הרווחה") באמצעות אתר האינטרנט, באופן שוויוני לתושבי הכפרים הבדואים בנגב, והכל כפי שיפורט כדלקמן:

1. כידוע, בעקבות מגפת הקורונה אשר התפשטה לאחרונה במדינת ישראל ומדינות רבות בעולם, אלפי תושבים במדינה איבדו את מקום עבודתם ומקור פרנסתם, ונוצר מצב שבו אלפים שרוצים ואף מסוגלים לעבוד, מצאו את עצמם מובטלים, אם בכך שפוטרו מעבודתם, ואם בכך שיצאו לחופשה ללא תשלום על ידי מעסיקים.

2. בכך, ולפי נתונים שפורסמו על ידי MAKO אתר חדשות מבית קשת, אחוזי האבטלה הגיעו לשיאם בתקופה הזו, ומספר המובטלים כיום עומד על 1,085,461 אדם. כך שרק בחודש אפריל נרשמו כ-100,000 מובטלים, ואחוז האבטלה במדינה עומד על 26.1%. לעומת זאת, ולפי נתונים שפורסמו על ידי לשכת התעסוקה בישראל, בחודש ינואר עמד על 3.8%, דהיינו אחוז האבטלה הכפיל את עצמו בכ-8 פעמים בתקופה זו.

== קישור לנתונים מטעם MAKO ולשכת התעסוקה בישראל:

<https://corona.mako.co.il/>

<https://www.taasuka.gov.il/he/InfoAndPublications/Pages/JobSeekersData.aspx>

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, סב 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

3. יצוין כי, ישנם כ-260 אלף תושבים שמתגוררים בכפרים הבדואים בנגב, מתוכם 37 כפרים בלתי מוכרים, שבע עיירות מתוכננות שהוקמו על ידי המדינה, ו-11 כפרים מוכרים אשר הוכרו על ידי המדינה בין השנים 2003-2011, אך הליכי התכנון בהם טרם הושלמו ועל כן אין בהם תשתיות חשמל, וגם בשאר הכפרים הבדואים אין תשתיות חשמל, ולכן אין חיבורי אינטרנט.

4. לפני התפרצות מגפת הקורונה, אדם מובטל שמחפש עבודה, יכל להירשם בלשכת התעסוקה המשויכת לכתובת המגורים הרשומה בתעודת זהות שלו, ולהצהיר שאינו עובד ושהוא מוכן, זמין ומסוגל לעבוד, ולאחר מכן להתייצב בלשכה בהתאם לנוהל. במקביל, עליו לפנות למוסד לביטוח לאומי על מנת להגיש תביעה לדמי אבטלה, שניתן להגיש גם כבקשה מקוונת. אין ספק שלצורך כך, רשת אינטרנט, קווי חשמל ומחשבים, הם הכלים העיקריים לצורך מימוש האפשרות והנגישות של הגשת בקשה מעין זאת.

5. כעת, החל מיום 15.3.2020, כחלק מהתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה החדש, הוציא משרד הרווחה הוראה במסגרתה הופסקה קבלת קהל בלשכות שירות התעסוקה, כך שלא ניתן להתייצב בלשכת התעסוקה עד להודעה חדשה. כל זה בוצע כנקיטת סעדים למניעת התפשטות המגפה לפי הנחיות משרד הבריאות לעידוד תושבים שלא לנסוע בין ערים ולהיצמדות בבתיים.

6. אך, הוראה זו אינה ישימה עבור אלפי תושבים מהכפרים הבדואים בנגב, כך שאין ביכולתם לתבוע דמי אבטלה באמצעות הגשת בקשה מקוונת, מאחר ואין להם גישה לכך או חיבור, הרי הכפרים הבדואים אינם מחוברים לרשת. בכך נבצר מהם להגיש תביעה לדמי אבטלה, דבר אשר משרד הרווחה מציע עבור אלפי תושבים אחרים בארץ.

7. יצוין כי עוד לפני התפשטות נגיף הקורונה, מנתונים רשמיים מטעם לשכת התעסוקה בישראל מחודש ינואר השנה, עלה כי אחוזי האבטלה ברשויות מקומיות: רהט (9.5%), חורה (9.8%), לקייה (11.1%), כסייפה (18.8%), שקיב אלסלאם (10.3%), ערערה הנגב (18.6%), תל שבע (11.3%), מועצה אזורית אל קסום (19.8%) ונווה מדבר (6.9%). דהיינו, ממוצע אחוז האבטלה בכפרים הללו עמד על 13% לעומת 3.6% שיעור מובטלים מכלל האוכלוסייה. על מנת לקבל את מלוא התמונה, ולפי נתונים סטטיסטיים שפורסמו על ידי שירות התעסוקה, יובהר כי נתונים מדאיגים אלו אינם כוללים את הכפרים הבלתי מוכרים בנגב. אין כל ספק כי שיעורי האבטלה בקרב תושבים בדואים בנגב, במיוחד אלו המתגוררים בכפרים לא מוכרים, החמיר בהתאם מאז שהחל משבר התפשטות נגיף הקורונה.

== קישור לנתונים מטעם לשכת התעסוקה בישראל:

<https://www.taasuka.gov.il/he/InfoAndPublications/Pages/YeshuvData.aspx>

8. יצוין כי באתר הרשמי של לשכת התעסוקה, ואף עוד לפני התפרצות מגפת הקורונה, פורסם בעברית ובערבית: "הערה: אם הינכם בני המיגזר הבדואי המתגוררים בפזורה הבדואית המרוחקת מסניף לשכת התעסוקה בה אתם רשומים, יש באפשרותכם לקבל העברה לסניף הקרוב למקום מגוריכם וזאת על מנת לאפשר לכם חיפוש עבודה קרוב לביתכם. לפרטים נוספים נא לפנות למתאמי השמה המטפלים בכם כיום." עולה מכך כי משרד הרווחה אכן ער לייחודיות המצב שבו נמצאים תושבי הכפרים הבדואים בנגב, אך למרות זאת, לא ניתן מענה הולם לייחודיות זו, שתתאים את השינויים שנערך אליהם המשרד כתוצאה מהמגפה.

9. כיום, אחוז האבטלה הגיע לשיא, ובהתאמה אחוז האבטלה בקרבת תושבי הכפרים הבדואים בנגב, אך, כפי שצוין לעיל, המענה שניתן על ידי משרד הרווחה לתושבים על מנת שישרדו את התקופה הקשה הזו, שככל הנראה תיארך עוד זמן רב, אינו ניתן לביצוע לאלפי תושבי הכפרים הבדואים בנגב, הרי המענה של הגשת בקשה מקוונת אינו ישים עבורם מאחר ואין נגישות להגשת טפסי בקשת דמי האבטלה. דבר זה נובע מהעובדה כי המדינה מסרבת לחבר כפרים אלו לרשת החשמל כך שאין תשתיות חשמל ובזק בכל הכפרים הבדואים, גם המוכרים מבינם.

10. על פי כן, נבקש כי תמסרו לנו פירוט של הצעדים הננקטים על ידי משרדיכם על מנת להנגיש את שירותי לשכות התעסוקה והמוסד לביטוח לאומי בכדי לאפשר לזכאי דמי אבטלה להגיש את הטפסים והמסמכים הנדרשים לקבלת דמי אבטלה במהלך משבר התפשטות נגיף הקורונה.

לטיפולכם הדחוף, נודה.

בכבוד רב,

איה חאג' עודה, עורכת-דין